

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

GODINA / YEAR XII

SARAJEVO 15.08.2019 .god.

BROJ / NUMBER: 18.1

SOCIJALNA ZAŠTITA/SKRB U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2018 GODINI

SOCIAL WELFARE IN 2018

U ovom saopćenju Federalni zavod za statistiku objavljuje podatke o korisnicima svih oblika, mjera i usluga socijalne zaštite/skrbi za Federaciju BiH i kantone u 2018. godini.

The first release of Federal institute for Statistics is a publication which presents data for all forms of beneficiaries, measures and services of social welfare for the Federation of BiH and cantons in the year 2018.

Federacija Bosne i Hercegovine ima 66 centara za socijalni rad i 19 službi socijalne zaštite sa 814 zaposlenih, od kojih je 596 žena.

Federation of Bosnia and Herzegovina has 66 centres of social welfare and 19 social welfare offices with 814 employees, of which 596 are women.

Najveći broj obrađenih slučajeva u centru je u Tuzlanskom kantonu i iznosi 71.854, a udio žena je 32,0%..

The largest number of cases processed in a centre is in the Tuzla canton and amounts 71.854, of which 32,0% are women.

Najviše intervencija pruženih u centru je u Kantonu Sarajevo, i to 208.374, od toga je 35,4% su žene.

Most interventions provided in the centre was in the Sarajevo canton, and there were 208.374, of which 35,4% are women.

U Federaciji BiH ima 975 djece koja su ometena u fizičkom i psihičkom razvoju koja primaju pomoć.

In Federation of Bosnia and Herzegovina has 975 children have with psycho-physical progress and they receive help.

U Federaciji BiH najveći broj maloljetnih/malodobnih korisnika koji primaju pomoć su iz kategorije „Ugroženi porodičnom/obiteljskom situacijom“ (32.580 korisnika) i „U stanju različitih socijalno –zaštitnih potreba (28.248 korisnika).

In Federation of Bosnia and Herzegovina the largest number of minor beneficiaries which receive help are from the categories “Endangered by family situation”(32.580 beneficiaries) and “Persons in need of different social welfare services” (28.248 beneficiaries)

Najveći broj punoljetnih korisnika su u kategoriji „Korisnici bez dovoljno prihoda za izdržavanje“, i iznosi 105.800 korisnika od čega 51,6% čine žene

The largest number of adult beneficiaries are in the category “Beneficiaries without enough income for sustention” and amounts 105.800 beneficiaries of which 51,6% are women.

Tabela 1: Centri za socijalni rad, zaposleni, obrađeni slučajevi i intervenciju u centru u 2018. godini

Table 1: Social protection centres, employees, cases handled and treatments in centres in 2018

Prethodni podaci

Previous data

Kantoni Cantons	Broj centara za socijalni rad Number of social protection centres	Broj službi socijalne zaštite Number of social protection offices	Zaposleni - Ukupno Employed - Total		Broj slučajeva obrađenih u centru Number of cases handled in the centre		Broj intervencija pruženih u centru Number of treatments in centre	
			svega All	ženski Female	svega All	ženski Female	svega All	ženski Female
Federacija BiH Federation of BiH	66	19	814	596	343.148	115.844	495.614	171.227
Unsko-sanski kanton	8	-	92	72	34.514	11.172	26.314	9.233
Kanton Posavski	3	-	12	8	3.529	1.239	2.532	884
Tuzlanski kanton	13	-	154	106	71.854	23.012	92.459	31.447
Zeničko-dobojski kanton	13	2	162	113	68.219	23.581	81.918	28.426
Bosansko-podrinjski kanton	1 ¹⁾	-	23	19	11.200	3.900	14.195	4.705
Srednjobosanski kanton	8	4	87	58	57.019	18.356	27.811	10.073
Hercegovačko-neretvanski	9	2	89	69	13.231	4.284	29.813	9.280
Zapadnohercegovački	4	-	29	21	6.801	2.351	4.328	1.366
Kanton Sarajevo	1 ²⁾	9	132	106	71.009	26.164	208.374	73.842
Kanton 10	6	2	34	24	5.772	1.785	7.870	1.971

¹⁾ Odnosi se na Kantonalni centar za socijalni rad koji dostavlja podatke tri službe socijalne zaštite sa područja Kantona¹⁾ Refers to the Cantonal social protection centre which delivers data of three social protection offices from the Canton²⁾ Odnosi se na Kantonalni centar za socijalni rad koji dostavlja podatke 9 službi za socijalnu zaštitu sa područja Kantona²⁾ Refers to the Cantonal social protection centre which delivers data of nine social protection offices from the Canton

Tabela 2: Djeca i omladina/mladež sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju prema spolu u 2018. godini

Table 2: Mentally and physically handicapped children by sex in 2018

Prethodni podaci

Previous data

Kantoni Cantons	Ukupno Total		Sa smetnja- ma u psihič- kom razvoju Mentally handicapped		Slijepa i slabovidna Blind and purblind		Gluha i nagluha Deaf and hard of hearing		Sporeme- ćajima u go- voru i glasu With maladju- sted in voice and speak		Sa tjelesnim oštećenjima i trajnim sme- tnjama u fizi- čkom razvoju Physically handicapped		Sa kombinira- nim smetnjama With combined handicaps	
	svega All	ženski Female	svega All	ženski Female	svega All	ženski Female	svega All	ženski Female	svega All	ženski Female	svega All	ženski Female	svega All	ženski Female
Federacija BiH Federation of BiH	975	388	344	143	34	18	41	15	56	22	86	27	414	163
Unsko-sanski kanton	98	43	46	20	3	1	4	1	9	2	3	1	33	18
Kanton Posavski	12	6	6	2	1	1	-	-	3	1	1	1	1	1
Tuzlanski kanton	334	137	117	52	13	5	21	9	21	7	38	16	124	48
Zeničko-dobojski kanton	127	43	46	13	7	3	8	1	13	5	9	2	44	19
Bosansko-podrinjski kanton	13	4	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	10	4
Srednjobosanski kanton	54	28	16	9	1	1	1	1	1	1	6	3	29	13
Hercegovačko-neretvanski	115	39	68	29	-	-	1	-	3	1	6	1	37	8
Zapadnohercegovački	36	17	15	7	-	-	-	-	4	3	1	-	16	7
Kanton Sarajevo	110	38	5	-	3	2	-	-	1	1	-	-	101	35
Kanton 10	76	33	25	11	6	5	5	3	1	1	20	3	19	10

Razvrstavanje djece i omladine sa smetnjama u duševnom i tjelesnom razvoju u 2018. godini

The classification of children and youth with mental and physical handicap in 2018

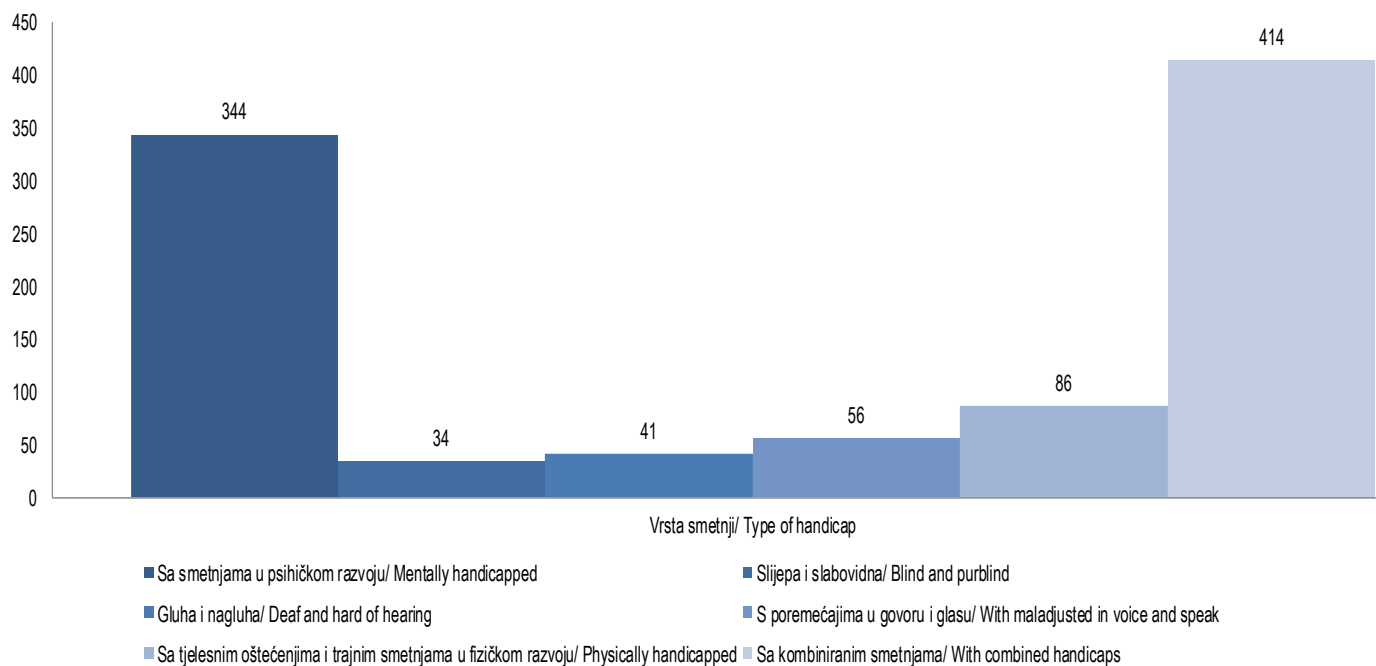

Tabela3: Maloletni/malodobni korisnici prema kategorijama i spolu, po kantonima u 2018. godini

Table 3: Minor beneficiaries by categories and sex, by cantons in 2018

Prethodni podaci

Previous data

Kantoni Cantons	Ugroženi poro- dičnom/obitelj- skom situacijom <i>Endangered by family situation</i>		Sa smetnjama u duševnom ili tje- lesnom razvoju <i>Mentally and phys- ically handica- pped persons</i>		S poremećajima u ponašanju ličnosti <i>With behavioural and personality disorders</i>		Lica sa društe- no negativnim ponašanjem <i>Persons with socially unacce- ptable behavior</i>		Duševno bolesne osobe <i>Mentally ill persons</i>		Ustanju različitih socijalno-zašti- tnih potreba <i>Persons in need of different social welfare services</i>		Bez specifične kategorije <i>Without specific category</i>	
	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>
Federacija BiH <i>Federation of BiH</i>	32.580	15.647	7.425	3.413	670	170	4.054	1.457	351	153	28.248	16.005	6.242	3.355
Unsko-sanski kanton	1.881	900	685	403	10	2	249	41	-	-	3.478	1.565	-	-
Kanton Posavski	1.545	744	290	128	77	33	179	69	50	25	3.943	1.800	1.928	1.080
Tuzlanski kanton	6.808	3.759	1.607	771	212	14	594	219	30	13	4.572	2.081	404	236
Zeničko-dobojski kanton	6.340	3.038	759	315	52	21	405	96	30	12	5.785	2.716	461	222
Bosansko-podrinjski kanton	50	21	35	18	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Srednjobosanski kanton	8.377	3.670	1.792	829	269	87	1.051	403	124	51	7.923	3.187	85	30
Hercegovačko-neretvanski	4.114	2.015	1.720	708	27	8	1.421	577	80	34	1.766	516	400	148
Zapadnohercegovački	540	259	261	130	12	2	36	4	2	1	227	130	75	48
Kanton Sarajevo	2.249	888	110	38	-	-	-	-	25	10	-	-	2.782	1.537
Kanton 10	676	353	166	73	11	3	114	48	10	7	554	248	107	54

Maloljetni korisnici prema kategorijama

Minor beneficiaries by categories

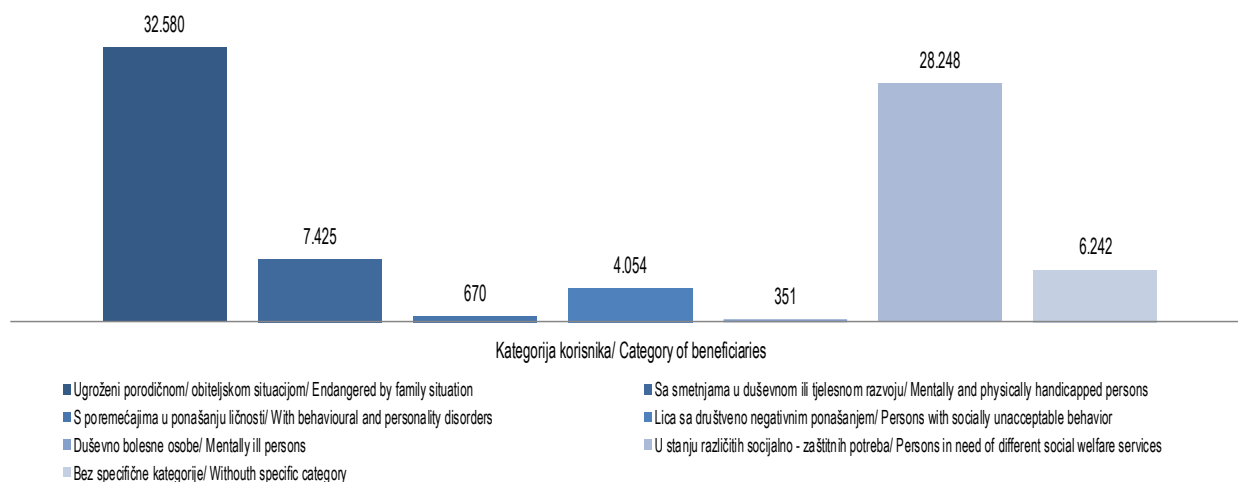

Tabela 4: Punoljetni korisnici prema kategorijama i spolu, po kantonima u 2018. godini

Table 4: Adult beneficiaries by categories and sex, by cantons in 2018

Prethodni podaci

Previous data

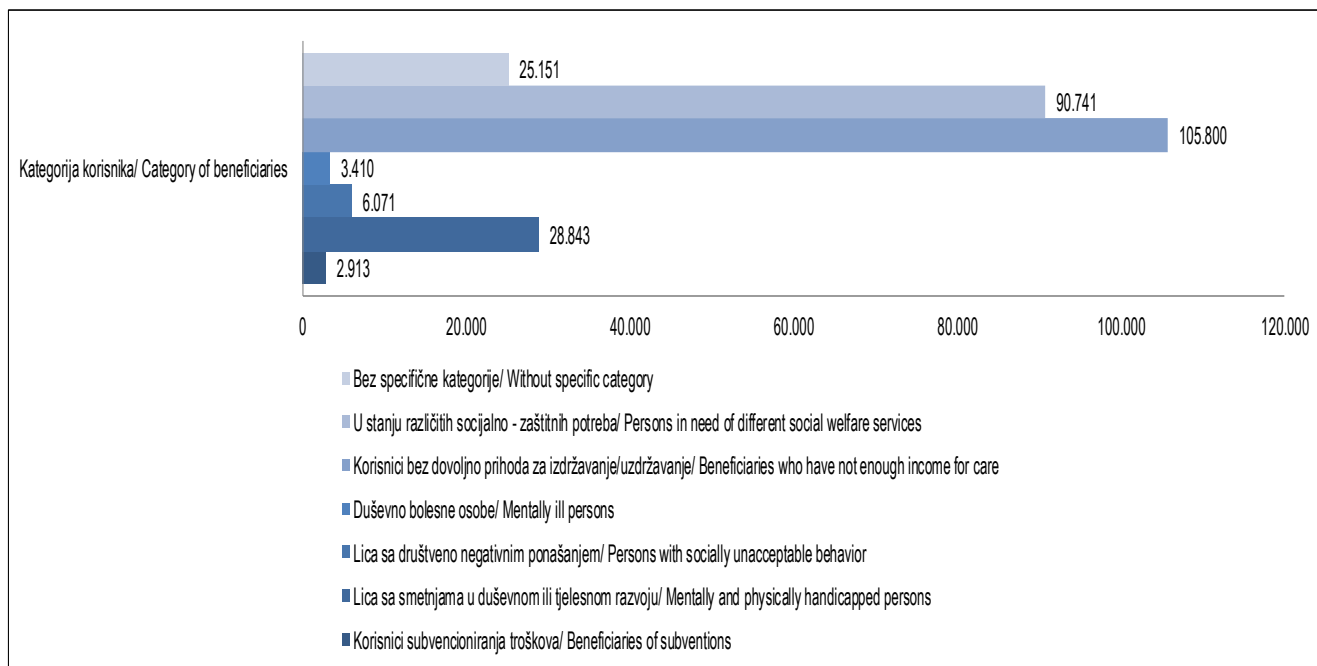
Kantoni Cantons	Korisnici subve- ncioniranja troškova <i>Beneficiaries of subventions</i>		Lica sa smetnja- u duševnom ili tje- lesnom razvoju <i>Mentally and physically handicapped persons</i>		Lica sa druš- tveno negativ- im ponašanjem <i>Persons with socially unacce- ptable behavior</i>		Duševno bolesne osobe <i>Mentally ill persons</i>		Korisnici bez dovoljno pri- hoda za izdrža- vanje/uzdržav. <i>Beneficiaries who have not enough income for care</i>		U stanju različitih socijalno-zašti- tnih potreba <i>Persons in need of different social welfare services</i>		Bez specifične kategorije <i>Without specific category</i>	
	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>	svega <i>All</i>	ženski <i>Female</i>
Federacija BiH <i>Federation of BiH</i>	2.913	1.633	28.843	13.732	6.071	1.837	3.410	1.649	105.800	54.569	90.741	42.071	25.151	11.838
Unsko-sanski kanton	110	71	3.703	1.660	445	121	561	240	3.968	2.127	14.068	8.143	68	68
Kanton Posavski	87	37	900	449	306	108	76	28	3.325	1.497	2.088	1.016	1.755	798
Tuzlanski kanton	205	80	3.565	1.601	967	297	448	252	27.231	12.467	21.589	5.843	1.955	947
Zeničko-dobojski kanton	675	419	4.311	1.932	587	201	483	266	18.396	10.062	10.180	5.529	2.956	1.532
Bosansko-podrinjski kanton	-	-	980	511	-	-	-	-	174	87	322	218	-	-
Srednjobosanski kanton	370	219	4.971	2.264	1.688	452	876	398	25.712	13.706	23.207	10.491	1.375	665
Hercegovačko-neretvanski	65	48	1.515	785	1.104	404	234	123	17.706	10.067	17.984	10.249	4.401	883
Zapadnohercegovački	76	46	1.324	607	201	30	155	55	1.537	830	858	393	40	20
Kanton Sarajevo	1.049	570	6.691	3.476	495	131	417	209	6.407	3.538	-	-	10.596	5.942
Kanton 10	276	143	883	447	278	93	160	78	1.344	716	445	189	2.005	983

Punoljetni korisnici prema kategorijama

Adult beneficiaries by categories

Punoljetni korisnici prema kategorijama

Adult beneficiaries by categories

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori podataka

Podaci o maloljetnim i punoljetnim korisnicima socijalne zaštite i provedenim oblicima, mjerama i uslugama socijalne zaštite su rezultat agregiranja podataka, uporedivih godišnjih istraživanja koja provodi Federalni zavod za statistiku.

Obuhvatnost podataka

Podaci o korisnicima i oblicima socijalne zaštite kao i o ustanovama socijalne zaštite, odnose se na kalendarsku godinu.

Definicije

Korisnici socijalne zaštite

Korisnikom socijalne zaštite smatra se svaka osoba koja je u toku izvještajne godine jednom ili više puta koristila određene oblike i mjere socijalne zaštite i usluge socijalnog rada.

Korisnici su razvrstani u dvije osnovne dobne grupe: maloljetni i punoljetni korisnici.

Maloljetni korisnici

Maloljetnici ugroženi obiteljskom situacijom

Bez oba roditelja - djeca i omladina čija su oba roditelja umrla.

Nepoznatih roditelja - djeca i omladina roditelja čiji se identitet ne može utvrditi.

Napušteni od roditelja - djeca i omladina čiji su roditelji poznati i poznatog boravišta, ali su djecu napustili i odbijaju da se o njima staraju, kao i djeca poznatih roditelja nepoznatog boravišta i ostali slučajevi napuštanja djece od strane roditelja.

Djeca roditelja spriječenih da obavljaju roditeljsku dužnost -djeca i omladina čiji su roditelji odsutni uslijed izdržavanja kazne, dužeg liječenja u stacionaru, teškog hroničnog oboljenja, privremenog rada u inozemstvu, lišavanja poslovne sposobnosti i sl.

Djeca roditelja lišenih roditeljskih prava – djeca i omladina čijim je roditeljima odlukom suda oduzeto roditeljsko pravo. U ovu kategoriju spadaju i slučajevi kada je samo jednom od roditelja oduzeto roditeljsko pravo.

Iz materijalno ugroženih obitelji – djeca i omladina čiji roditelji nemaju ni minimum materijalnih i socijalnih uslova za podizanje djece, kao što su osobe bez stalnog izvora prihoda, s minimalnim prihodima po članu kućanstva, nezaposlene osobe, osobe s neriješenim stambenim pitanjima.

NOTES ON METHODOLOGY

Source of data

Data on minor and adult beneficiaries of social protection, and implemented forms, measures and services of social protection are result of aggregating data from comparable annual survey which are conducted by the Institute for Statistics of FBiH.

Data coverage

Data on beneficiaries and forms of social protection, as well as data on social protection institutions refer to a calendar year.

Definitions

Social protection beneficiaries

Social protection beneficiary is every person who has used certain forms and measures of social protection and social work services, once or several times during the reference year.

Beneficiaries are classified into two basic age groups: minor and adult beneficiaries.

Minor beneficiaries

Minor beneficiaries disadvantaged by family situation

Without both parents – children and youth with both parents dead.

Of unknown parents –children and youth of parents whose identity cannot be ascertained (foundlings).

Abandoned by parents – children and youth of known parents and residence, abandoned by parents who refuse to take care of them, as well as children of known parents and of unknown residence and other cases of parents abandoning children.

Children of parents prevented from performing parental duty due to certain constraints such as imprisonment, prolonged treatment in hospital, severe chronic disease, temporary employment abroad, working incapability, etc.

Children of parents deprived of parental right - children and youth of parents deprived of parental right by the decision of court. Cases when only one parent is deprived of parental right are also included in this category.

Coming from economically disadvantaged families - children and youth whose parents cannot provide even a minimum financial or social conditions for raising children such as persons without the permanent source of income, persons with minimal income per household member, unemployed persons, persons with housing problems, etc.

Iz obitelji s poremećenim obiteljskim odnosima – djeca i omladina koja žive u obiteljima u kojima postoje konfliktne situacije između pojedinih članova, svađe, grubosti, tuče, zlostavljanje, odsustvo emocionalnih veza i trajna neusklađenost odnosa, asocijalno, patološko i kriminalno ponašanje članova obitelji.

Coming from families with disturbed family relationships-children and youth from families in which there are conflicts between family members, quarrels, asperities, beating, molesting, absence of emotional relationship and permanent incompatibility of relations, asocial, pathological and criminal behaviour of family members (vagrancy, crime, prostitution, alcohol or drug abuse, etc.) as well as parental indifference and negligence.

Razvedenih ili roditelja u brakorazvodnom sporu – djeca i omladina čiji su roditelji razvedeni ili je brakorazvodni spor u toku, za koje se na zahtjev suda utvrđuje kod kojeg će roditelja živjeti nakon razvoda braka, ili djeca za koju je u toku reguliranje alimentacije, viđanja drugog roditelja i drugo.

Of divorced parents or parents in divorce procedure-children and youth of divorced parents or parents in divorce procedure for whom, upon the request of court, the decision must be made on custody, financial support, right to visit a child, etc.

Ostali maloljetnici ugroženi obiteljskom situacijom – djeca i omladina samohranih roditelja, vanbračna djeca, djeca s neriješenim materijalnim, stambenim i drugim pitanjima.

Other minors with disturbed family relationship – children of single parents, children with financial, housing and other problems.

Maloljetnici ometeni u fizičkom i psihičkom razvoju

Physically and mentally handicapped minors

Maloljetnicima ometenim u fizičkom razvoju se smatraju djeca i omladina s oštećenjem vida, sluha, s poremećajima u govoru i glasu, fizički invalidna kao i osobe višestruko ometene u razvoju.

Physically handicapped minors are children and youth with visual and hearing impairments, voice and speech impediments, physical handicaps and multiple disorders.

Maloljetnicima ometenim u psihičkom razvoju se smatraju djeca i omladina koja su ometena u psihičkom razvoju, a razvrstana su prema važećim propisima o razvrstavanju i evidenciji ovih osoba.

Mentally handicapped minors are children and youth with mental disorders, and are classified by current regulations on registration and classification of such persons.

Maloljetnici s poremećajima u ponašanju i ličnosti

Minors with behavioural and personality disorders

S asocijalnim ponašanjem – djeca i omladina sklona skitnji, besposličanju, bježanju od kuće, nedoličnom ponašanju, prostituciji, upotrebi alkohola, prevarama i slično.

With asocial behaviour – children and youth inclined to vagrancy, running from home, indecent behaviour, prostitution, alcohol abuse, frauds, etc.

Maloljetni prestupnici ispod 14 godina – djeca i omladina koja su izvršila prekršaj ili krivično djelo, a krivično su neodgovorna zbog uzrasta, kao i maloljetni narkomani.

Minor offenders under 14 years of age – children and youth who have committed an offence or a criminal act and are not subject to legal prosecution due to their age as well as minor drug addicts.

Psihički bolesna lica - maloljetna lica sklona raznim psihičkim oboljenjima.

Mentally ill persons - Minor persons prone to various mental diseases.

Maloljetni korisnici u stanju različitih socijalno - zaštitnih potreba

Minor beneficiaries in need of different social and protective services

Bez specifične kategorije – djeca i omladina koja se ne mogu razvrstati ni u jednu od navedenih kategorija, zdravstveno neosigurana djeca i omladina, kao i djeca i omladina kojima se pruža pomoć u ostvarivanju određenih prava.

Without specific category – children and youth who cannot be classified into any of the specific categories, children and youth without health insurance as well as children and youth being rendered assistance in exercising certain rights.

PUNOLJETNI KORISNICI

ADULT BENEFICIARIES

Korisnici subvencioniranja troškova (stanarine, grijanja, sahrane - dženaze)

Beneficiaries of subventions (for rents, heating, funeral).

Fizički i psihički ometeni

Physically and mentally disabled

S oštećenim vidom – odrasle slijepe i slabovidne osobe.

With visual disorders – blind adults and adults with visual impairments.

S oštećenim sluhom – odrasle gluhe i nagluhe osobe.

With hearing disorders – deaf adults and adults with hearing impairments.

Fizički invalidna – odrasle osobe kod kojih je oboljenje trajno, zbog čega im je bitno smanjena radna sposobnost.

Physically disabled – adults with permanent diseases (incurable and long lasting) which reduced their working capability.

Mentalno zaostale osobe – odrasle osobe teško, teže, umjereno i lako mentalno zaostale.

Mentally disabled – adult persons with severe, less severe, moderate and mild mental handicaps.

Ostale invalidne osobe – odrasle osobe s ostalim fizičkim oštećenjima, nesposobne za rad i neosigurane po drugom osnovu, zatim odrasli distroficiari, osobe s posljedicama cerebralne paralize, osobe s više smetnji, osobe s poremećajima u ponašanju i slično.

Other disabled persons – adults with other physical handicaps, unable to work and unprovided on other basis, adults with muscular dystrophy, persons suffering from cerebral paralysis, persons with multiple disorders, behavioural disorders, etc.

S kombiniranim smetnjama – odrasle osobe kod kojih je medicinski utvrđena neka od psihičkih ili nervnih bolesti (neurotičari, psihotičari, epileptičari) i sl.

With combined disorders – adults persons with the medical diagnosis of certain mental or neurological disease (neurotics, psychotics and epileptics), etc.

Osobe društveno neprihvatljivog ponašanja - odrasle osobe s asocijalnim ponašanjem (skitnja, prosjačenje, prostitucija, lica sklona vršenju krivičnih djela i prekršaja, uporabi alkohola, narkomanija).

Persons with socially unacceptable behaviour are adults persons with asocial behaviour (vagrancy, begging, prostitution, person's inclined criminal acts and offences, alcohol and drug abuse).

Psihički bolesne osobe - odrasle osobe sklone raznim psihičkim oboljenjima.

Mentally ill adults persons are persons prone to various mental diseases.

Osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje, materijalno neosigurana.

Persons not having a sufficient income to support themselves, financially unprovided

Materijalno neosigurane osobe - odrasle osobe koje su sposobne za rad, ali nemaju sredstava za život, niti ih po drugom osnovu mogu osigurati i mlađe su od 65 godina (muškarci) odnosno 60 godina (žene).

Financially unprovided adults persons are persons able to work but don't have finances for living or are unable to provide them on other basis and are under 65 years of age (men), or under 60 (women).

Osobe nesposobne za rad - odrasle osobe potpuno i trajno nesposobne za rad, bez sredstava za život, a mlađe su od 65 godina (muškarci) odnosno 60 godina (žene).

Unable to work – adults persons completely and permanently unable to work, without financial resources of living, and are under 65 (men), or 60 (women).

Stare osobe bez porodičnog/obiteljskog staranja – odrasle osobe koje nemaju djece ni drugih bližih srodnika koji su dužni da se o njima staraju kao i osobe bez sredstava za život (bez imovine, ili bilo kakvih drugih redovnih prihoda).

Old persons without family care – adults persons without children or any other close relatives obliged to take care of them as well as persons without resources to provide for a living (without property or any other regular income as well as persons owning a farm but due to old age and weakness are unable to cultivate land and provide for life).

Hronično bolesne – odrasle osobe koje su slijepe, psihički oboljele, fizički invalidne i hronično oboljele .

Chronically ill – adults persons without blind, mentally ill, physically handicapped and persons with chronic disease.

Bez specifične kategorije (ostali)

Without specific category (others)

Odrasle osobe s porodičnim/obiteljskim problemima, osobe u brakorazvodnom sporu i ostale osobe bez specifične kategorije.

Adults persons with family problems, persons in divorcement procedure and other persons without specific category.

OBLICI, MJERE I USLUGE SOCIJALNE ZAŠTITE

FORMS, MEASURES AND SERVICES OF SOCIAL PROTECTION

Pod oblikom, mjerom ili uslugom podrazumijeva se svaki slučaj sprovedene zaštite na osnovu zakona i propisa iz ove oblasti od strane centra za socijalni rad, ili službe socijalne zaštite.

Form, measure or service are considered every case of protection provided by Centre of social protection or Social protection service on the basis of legal acts and regulations concerned with this field.

Podaci o oblicima, mjerama i uslugama odnose se na broj sprovedenih odnosno korištenih oblika, mjera i usluga u izvještajnom periodu, a ne na broj osoba. Jedna ista osoba može se pojaviti više puta kao korisnik tj. onoliko puta koliko je koristila neki od oblika, mjera i usluga u toku izvještajne godine. Ako osoba više puta koristi isti oblik, mjeru ili uslugu bit će obuhvaćena samo jednom. Ako osoba koristi više oblika, mjera ili usluga obuhvata se kod svakog oblika, odnosno mjere ili usluge.

Data on forms, measures, and services refer to the number of conducted, that is, used forms, measures and services in the reference period, and not to the number of persons. One person can be shown several times as a beneficiary, as much times as it has used some of the forms, measures and services during the reference year. If the same person uses the same form, measure or service more than once, it is covered only once. If a person uses several forms, measures or services, it is covered by each form, measure and service.

OBLICI SOCIJALNE ZAŠTITE

FORMS OF SOCIAL PROTECTION

Starateljstvo podrazumijeva slučajeve kada se maloljetna ili punoljetna osoba koja je lišena poslovne sposobnosti, stavlja pod starateljstvo.

Guardianship refers to every case of appointing a guardian to look after the affairs of minor or adult person deprived of working capability.

Usvojenje podrazumijeva slučajeve zakonskog usvojenja.

Adoption is considered every case of legal adoption.

Smještaj u ustanove

Placement (assignment) in institution

Smještaj u predškolske ustanove – podrazumijeva one slučajeve kada se troškovi smještaja i boravka osiguravaju iz sredstava socijalne ili dječje zaštite.

Pre-school institutions – every case of accommodation expenses being financed from social protection funds or funds for protection of children.

Smještaj u ustanove socijalne zaštite/skrbi podrazumijeva smještaj maloljetnih i punoljetnih korisnika u odgovarajuće ustanove socijalne zaštite: dječji domovi, domovi za dojenčad i malu djecu, za djecu ometenu u razvoju, za odgojno zapuštenu djecu i omladinu, domovi za stare i iznemogle, za penzionere/umirovljenike, kao i domovi za odrasle invalidne osobe i prihvatne stanice za maloljetne i punoljetne osobe.

Assignment to social protection institutions is considered accommodation of minor and adult beneficiaries in appropriate social protection facilities such as: institutions for infants and young children, socially maladjusted children and youth, rest or retirement homes, institutions for adult handicapped persons and shelter stations for minors and adults persons.

Smještaj u drugu obitelj podrazumijeva osiguravanje stanovanja, ishrane, odgoja i brige u porodici/obitelji u koju se smještaju osobe u stanju socijalne potrebe (djeca, odrasli, ostarjeli).

Foster care is considered consigning persons (children, adults, old persons) in need of social protection to a family for dwelling, nourishment, upbringing and care.

Smještaj u učenički ili studentski dom, smještaj u ustanovu za djecu bez roditeljskog staranja, smještaj u ustanovu za rehabilitaciju i zaštitu, smještaj u druge ustanove socijalne zaštite kao i smještaj u dom za stare osobe su također vidovi smještaja u ustanove u okviru oblika socijalne zaštite.

Assignment to pupil and student hostel, assignment to institution for rehabilitation and protection, assignment to other social protection institutions as well as an assignment to home for old people are also modes of placement in institutions, in the frame of the forms of social protection.

MJERE SOCIJALNE ZAŠTITE/SKRBI

MEASURES OF SOCIAL PROTECTION

Mjere socijalne zaštite/skrbi prema maloljetnicima podrazumijevaju angažiranje centra za socijalni rad na sprovođenju odgojnih mjera koje je sud izrekao kao i mjera koje centar poduzima na osnovu svoje odluke.

Measures concerning social protection minors are considered engagement of social protection centre in conducting measures of upbringing proclaimed by court as well as measures conducted by centre upon its own decision.

Upućivanje na školovanje i osposobljavanje podrazumijeva angažiranje centra za socijalni rad oko uključivanja na redovno školovanje maloljetnih korisnika socijalne zaštite koji su napustili školu ili nisu bili obuhvaćeni redovnim školovanjem kao i uključivanje djece i omladine ometene u razvoju na specijalno obrazovanje.

Assignment to school and vocational training refers to the engagement of social protection centre in including into the process of education minor beneficiaries that have left school or have not been covered by regular education as well as including mentally and physically handicapped children and youth in special education, i.e. vocational training.

Ostale mjere socijalne zaštite/skrbi podrazumijevaju slučajeve pružanja savjeta u vezi s odgojnim i razvojnim problemima djece, osiguravanja ljetovanja i oporavka iz sredstava socijalne zaštite, reguliranja zdravstvene zaštite neosiguranih osoba i sl.

Other measures social protection are cases of rendering advice about problems in upbringing and development of children, providing summer vacations and rehabilitation financed from social protection funds, covering health insurance of uninsured persons, etc.

Pomoć za osposobljavanje i privređivanje podrazumijeva zasnivanje radnog odnosa osoba u stanju socijalne potrebe angažiranjem centra za socijalni rad na pripremi kolektiva da prihvati tu osobu kao i rad s osobom u cilju uspješnog uključivanja u kolektiv. Ovdje se podrazumijeva i zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme u «kućnoj» radinosti, raznim servisima i sl., kao i zapošljavanje invalidnih osoba u zaštitnim radionicama.

Assistance in vocational training and employment is considered engagement of social protection centre in employment of beneficiary in an enterprise as well as in preparing those persons for new working environment. Here is included employment on temporary basis «at home», various services, etc., as well as employing disabled in protective workshops.

Pomoć za rehabilitaciju podrazumijeva novčana davanja u cilju uključivanja na osposobljavanje za rad ili profesionalnu rehabilitaciju djece i omladine ometene u psihičkom ili fizičkom razvoju kao i odraslih invalidnih osoba, a na teret sredstava centara za socijalni rad odnosno službi socijalne zaštite.

NOVČANE POMOĆI

Stalna novčana pomoć podrazumijeva novčana davanja koja osiguravaju centri za socijalni rad, a koja su jedini ili dopunski izvor sredstava za zadovoljavanje životnih potreba osoba u stanju socijalnih potreba.

Jednokratna novčana pomoć isplaćuje se najviše dva puta godišnje za kućanstvo i ne može iznositi više od ukupno pet iznosa novčane pomoći utvrđene zakonom, osim u slučajevima kada je zbog posebnih okolnosti potrebno odobriti veći iznos.

Dodatak za tuđu njegu podrazumijeva poseban novčani dodatak osobama kojima je potrebna pomoć druge osobe u zadovoljavanju njihovih egzistencijalnih potreba.

OSTALI OBLICI ZAŠTITE I USLUGA

Razvrstavanje na temelju dijagnoza podrazumijeva slučajeve kada nadležni organ izvrši razvrstavanje djece ometene u psihičkom i fizičkom razvoju.

Pomoć u ostvarivanju određenih prava podrazumijeva slučajeve pomoći oko reguliranja mirovine, alimentacije i dr.

Pomoć u sređivanju bračnih i obiteljskih odnosa po pravilu se sprovodi primjenom metoda savjetovanja i davanja stručnih mišljenja socio – psihološkog, pedagoškog, pravnog ili drugog karaktera.

Ostale usluge su stručne ekspertize, pisani izvještaji, posredovanja kod drugih institucija u cilju osiguravanja odgovarajuće pomoći kao i pomoći za ishranu, odjeću, obuću, ogrjev i sl.

USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

Domovi za djecu i omladinu osiguravaju privremeno ili trajno zbrinjavanje, ishranu, zdravstvenu zaštitu, odgajanje, obrazovanje i trajno osposobljavanje djece i omladine kojoj je potreban ovakav oblik zaštite.

Allowance for rehabilitation is money for vocational training or professional rehabilitation of mentally and physically handicapped children and youth and disabled adults, given from funds of social protection centres or social protection services.

ALLOWANCES

Permanent allowance is money provided by social protection centres or municipal social protection services, which is the only or supplemental financial resource for persons in need of social protection.

One - off allowance is paid twice a year at most for a household. This allowance cannot exceed the amount of five allowances in total determined in law, except for cases requiring greater amount due to special circumstances. The decision on the approval of such payment is made by an executive of the body that determines this right.

Allowance for care rendered by other person is a special allowance for persons requiring assistance of other person for satisfying their existential needs.

OTHER FORMS OF PROTECTION AND SERVICES

Classification on the basis of diagnoses is categorisation of mentally and physically handicapped children done by organization in charge.

Assistance in exercising certain rights refers to cases of rendering help for regulating pension, alimentation, etc.

Assistance in normalizing marriage and family relationship is done, regularly, through advisory methods and giving professional opinions of social, psychological, pedagogical, legal or other character. Here are included issues about parent's rights to visit children during and after the divorce, child recognition, and the like.

Other services are professional expertise, written reports and meditation at other institution in order to provide appropriate help as well as assistance in providing food, clothes, footwear, fuel, etc.

SOCIAL PROTECTION INSTITUTIONS

Institutions for children and adolescent provide temporary or permanent care, food, health care, upbringing, education and vocational training for children and youth in need of such a form of protection.

Ustanove socijalne zaštite za invalidnu djecu i omladinu ometenu u razvoju osiguravaju u zavisnosti od vrste i stepena oštećenja, privremeni ili trajni smještaj, njegu, odgajanje, obrazovanje i osposobljavanje za rad pod posebnim uslovima.

Social protection institutions for mentally and physically handicapped children and adolescents provide depending on the type and extent of disability, temporary or permanent accommodation, care, upbringing, education and training for work under special conditions.

Ustanove socijalne zaštite za odrasle invalidne osobe su poduzeća za profesionalnu rehabilitaciju koja osiguravaju stručno osposobljavanje i zapošljavanje osoba s umanjenim radnim sposobnostima. Zaposleni u ovim poduzećima su invalidne osobe koje mogu raditi u poduzeću ili kod kuće i rehabilitanti – invalidne osobe koje se nalaze na osposobljavanju ili prekvalifikaciji.

Social protection institutions for adult disabled persons are enterprises for professional rehabilitation which provide vocational training and employment of persons with impaired working capability. Employees of such enterprises are handicapped persons able to work in enterprises or at home and persons on rehabilitation – disabled persons attending vocational training or training for new qualification.

Ustanove socijalne zaštite za odrasle osobe su domovi za umirovljenike i druge odrasle osobe i socijalno-gerijatrijski centri koji osiguravaju privremeni ili trajni smještaj, ishranu, njegu i zdravstvenu zaštitu odraslim osobama koje su bez sredstava za život, bez obiteljskog staranja, ometena u psihičkom ili fizičkom razvoju i uslijed toga nesposobne za samostalan život, a i bez uslova da im se osigura odgovarajuća njega i pomoć u sopstvenoj porodici/obitelji.

Social protection institutions for adult persons are homes for pensioners and other adult persons and social-geriatric centres which provide temporary or permanent accommodation, food, nursing and health care for adult persons without financial resources or family care, mentally or physically disabled and therefore incapable for independent life and without conditions required for help being rendered in their own family.

ZNAKOVI

- nema pojave
- ... ne raspolaže se podatkom
- 0,0 podatak je manji o 0,5 upotrebljene jedinice mjere
- Ø prosjek
- 1) oznaka za napomenu
- * ispravljen podatak

SYMBOLS

- no entry
- ... data not available
- 0,0 value is less than 0,5 units of measure used
- Ø average
- 1) footnote
- * corrected data

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. dr. Emir Kremić, direktor
Person responsible: Assist.Prof. Dr. Emir Kremić, Director General

Saopćenje pripremili: Amela Vesković, Ajla Hadžiahmetović
Prepared by: Ms. Amela Vesković, Ms. Ajla Hadžiahmetović

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet